

Anti-pestprotocol Holtkampschool

1. Inleiding

In de inleiding van het anti-pestprotocol komen de volgende onderwerpen aanbod: het belang van een anti-pestprotocol, de uitgangspunten van onze school ten aanzien van pesten, gebruikte methodes voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en het leerlingvolgsysteem. De missie en visie van de school vormen de basis van het anti-pestprotocol.

1.1 Belang van een anti-pestprotocol

Er zijn verschillende visies ten aanzien van het belang van een anti-pestprotocol. De visie van de Holtkampschool over het belang hiervan wordt in deze paragraaf verwoord.

Veel basisschoolleerlingen worden gepest. Dit is een probleem dat het welzijn en de ontwikkeling van kinderen ernstig bedreigt. Kinderen horen zich veilig en geborgen te voelen op school. Alleen dan kunnen ze zich in alle vertrouwen ontwikkelen. Wij willen dan ook een sociaal-pedagogisch klimaat creëren waarin ieder kind zich ondersteund, betrokken, veilig en geaccepteerd voelt.

Onze visie zoals die is beschreven in ons schoolplan rondom schoolklimaat is als volgt.

Visie op schoolklimaat.

Beoogde uitgangspunten voor de komende periode:

- De Holtkampschool is een professionele, laagdrempelige organisatie, waar respectvol wordt samengewerkt. De leerling, de ouders en de leerkrachten vormen een verantwoordelijke 3-eenheid.
- Collega's en kinderen moeten aangesproken kunnen worden op hun gedrag (en op de samenwerking) op een professionele manier. Schoolregels moeten voor iedereen duidelijk zijn. Deze regels moeten door iedereen nageleefd en nagestreefd worden.
- Voor de kinderen moet er een veilig klimaat heersen op school, dit ontstaat o.a. door het anti-pestprogramma wat aanwezig is. De pest-coördinator bewaakt dit programma.
- Successen moeten we meer vieren, zodat het saamhorigheidsgevoel versterkt wordt.
- We maken structureel gebruik van de expertises die leerkrachten hebben. We denken in kansen en niet in belemmeringen.

1.2 Uitgangspunten

De uitgangspunten van de Holtkampschool ten aanzien van pesten en hoe dat het beste kan worden aangepakt worden in deze paragraaf beschreven.

- Wij geloven in de kracht van de groep. Pesten is een groepsproces en pesten wordt bij ons daarom als eerste in of met de groep opgelost.
- Bij pesten gaat het niet om schuld, maar over empathie en verantwoordelijkheid nemen voor elkaar.
- De klemtoon ligt op een oplossend karakter, niet op straf.
- We staan open voor ideeën van leerlingen en verwachten een actieve inbreng.
- Gevoelens staan centraal, niet de feiten.

1.3 Methode(s) voor de sociaal-emotionele ontwikkeling

Iedere school gebruikt één of meerdere methodes voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. In deze paragraaf worden de door de Holtkampschool gebruikte methode(s) beschreven.

Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling hanteren wij het PAD leerprogramma. Dit is een schoolbreed programma gericht op positieve groepsvorming en het verbeteren van de sociaal emotionele ontwikkeling. Daarnaast is er een jaarplan rondom sociaal emotionele ontwikkeling en groepsvorming waarin met 'goed van start', teambouwers, klassenbouwers enz een positief schoolklimaat wordt neergezet.

1.4 Leerlingvolgsysteem

Het leerlingvolgsysteem dat gebruikt wordt door de Holtkampschool wordt hier beschreven. Er wordt specifiek aandacht besteed worden aan de manier waarop wij het leerlingvolgsysteem inzetten bij de aanpak van pesten.

In het jaarplan groepsvorming wordt beschreven wanneer er signalering plaatsvindt. 2 x per jaar wordt een sociogram ingevuld voor alle groepen en 2 keer de start enquête voor leerlingen vanaf groep 4. In de groepsbesprekingen in oktober en februari worden deze met de IB-er besproken. Daarnaast wordt de monitor rondom sociale veiligheid door leerlingen van groep 5 t/m 8 ingevuld aan het einde van het schooljaar.

2. Begripsomschrijving

Om pestgedrag te kunnen signaleren moet eerst wel duidelijk zijn wat pesten precies is, wat het verschil tussen plagen en pesten is en welke rollen er onderscheiden worden bij pesten. Deze begrippen worden in dit hoofdstuk afgebakend.

2.1 Wat is pesten?

In deze paragraaf wordt het begrip 'Pesten' beschreven. De Holtkampschool hanteert de volgende beschrijving.

Pesten is het herhaaldelijk en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet goed kan verdedigen. Met **herhaaldelijk** wordt bedoeld dat het kind steeds het mikpunt van gemene en kwetsende opmerkingen of handelingen is. **Opzettelijk** betekent dat iemand bewust verdriet is aangedaan. Naast deze kenmerken is er bij pesten sprake van een **machtsverschil**. Slachtoffers zijn minder sterk dan pesters en kunnen zich dus niet goed verdedigen.

2.2 Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

In deze paragraaf wordt het verschil tussen plagen en pesten beschreven. Dit verschil is soms erg moeilijk aan te geven. De Holtkampschool onderscheidt een aantal factoren die plagen van pesten onderscheiden.

1. Pesten gebeurt met opzet, plagen niet;
2. Pesten gebeurt telkens opnieuw tegen dezelfde persoon, plagen gebeurt af en toe en tussen verschillende personen;
3. Bij pesten is er sprake van machtsongelijkheid, bij plagen zijn kinderen ongeveer even sterk.

Bij plagen is het dus niet de bedoeling om iemand bewust te kwetsen. Bij plagen blijft de verstandhouding en het onderlinge respect tussen kinderen behouden.

2.3 Vormen van pesten

Er zijn verschillende vormen van pesten. Hieronder volgt een overzicht van deze verschillende vormen van pesten:

- Fysiek: slaan, duwen, schoppen
- Materieel: het kapot maken of afpakken van iemands eigendommen
- Verbaal: uitschelden, steeds opnieuw vervelende opmerkingen maken
- Relationeel: buitensluiten, leugens of geruchten verspreiden

2.4 Welke rollen worden er onderscheiden bij pesten?

Uit onderzoek blijkt dat elk kind in de klas een rol heeft bij pesten. Het is daarom erg belangrijk om de verschillende rollen te onderscheiden. In deze paragraaf worden de verschillende rollen beschreven. De Holtkampschool hanteert de volgende indeling:

- Pester: initiatiefnemer van het pesten;
- Assistent: doet actief mee met de pester, maar speelt geen hoofdrol in het pesten;
- Versterker: doet niet direct mee met het pesten, maar geeft de pester positieve feedback door toe te kijken of te lachen om het pesten;
- Slachtoffer: het gepeste kind;
- Verdediger: steunt en komt op voor het slachtoffer;
- Buitenstaander: weet van het pesten af, maar grijpt niet in.

2.5 Wat zijn signalen voor een peestsituatie?

In deze paragraaf worden de signalen beschreven die erop kunnen wijzen dat een kind pest of gepest wordt. Het is niet gemakkelijk om pesten te signaleren. Onderstaande signalen kunnen erop duiden dat een kind pest of gepest wordt, maar dat hoeft niet. Wat belangrijk is, is dat het gaat om een verandering in het gedrag van het kind.

Het is voor ouders erg belangrijk kennis te nemen van onderstaande signalen. Veel signalen zijn namelijk met name in de thuissituatie zichtbaar.

Signalen die erop kunnen wijzen dat een (uw) kind gepest wordt:

- Het kind is bang om naar school te gaan of wijkt af van de normale (fiets)route;
- Het kind vraagt steeds of het met de auto naar school gebracht kan worden;
- Het kind wil om onduidelijke redenen thuis blijven;
- Het kind klaagt (vaak) 's ochtends, wanneer hij of zij naar school moet, dat hij of zij ziek is;
- Het kind komt thuis van school met vieze of kapotte kleren of rugzak;
- Het kind raakt steeds spullen kwijt;

- Het kind raakt vaak zakgeld kwijt, vraagt vaak om geld of steelt het (om aan de pester te geven);
- Het kind trekt zich terug, is stil en lijkt zijn of haar zelfvertrouwen kwijt te zijn;
- Het kind is angstig en gespannen;
- Het kind is zijn of haar eetlust kwijt en zegt dat het eten niet smaakt;
- Het kind heeft nachtmerries of huilt zichzelf in slaap;
- Het kind heeft onverklaarbare blauwe plekken of verwondingen;
- Het kind is chagrijnig, snel boos of lastig;
- Het kind is vaak alleen en brengt geen vriendjes meer mee naar huis;
- Het kind weigert te vertellen wat er aan de hand is of geeft ongeloofwaardige verklaringen voor zijn of haar gedragsverandering.

Signalen die erop kunnen wijzen dat een (uw) kind pest:

- Het kind doet op een overdreven manier stoer;
- Het kind is tegendraads en opstandig;
- Het kind kan zich niet inleven in de gevoelens van een ander;
- Het kind roddelt of verspreid vervelende geruchten;
- Het kind is agressief;
- Het kind heeft slechte schoolprestaties.

3. Aanpak

De Holtkampschool hanteert zowel een preventieve als een curatieve aanpak om pesten tegen te gaan. In dit hoofdstuk komen deze onderwerpen aanbod. Er wordt aandacht besteed aan de manier waarop de school pesten wil voorkomen en, mocht zich een pestincident voordoen, welke maatregelen de school neemt om een dergelijk incident op te lossen.

3.1 Preventieve aanpak

In deze paragraaf staat de preventieve aanpak van de Holtkampschool centraal. Het gaat hierbij om de maatregelen die onze school neemt om een positief pedagogisch klimaat te creëren waarin pesten niet thuishoort.

Wij gaan uit van de 3 preventieniveaus van gedrag.

Niveau 1 primair niveau: algemene aanpak voor iedereen, basisaanbod.

Op het gebied van groepsvorming wordt de werkwijze van 'Goed van start' gevolgd. Er is een uitgebreid weekschema voor aan het begin van het schooljaar. Hierin staan activiteiten gepland op het gebied van de verschillende fasen van groepsvorming. Ook het sociogram krijgt hierin een plek. In de loop van het schooljaar zijn na iedere vakantie de zogenoemde 'onderhoudsweken' gepland, waardoor het groepsklimaat steeds de volledige aandacht krijgt. Ook als er een verandering in de groep is gekomen door bijvoorbeeld een nieuwe leerling, zal er weer aan de groepsvorming gewerkt worden. In klassenvergadering worden met de kinderen gedragsregels opgesteld en worden beloningen en consequenties besproken. Zo wordt iedereen verantwoordelijk voor de sfeer in de groep.

Op het gebied van klassenmanagement en pedagogisch handelen staat het voorbeeldgedrag van de leerkracht centraal. Er zijn 4 hoofd gedragsregels opgesteld als school waar iedere groep weer zijn eigen klassenregels onder kan plaatsen. Regelmatig worden dus de schoolafspraken in een vergadering besproken zodat iedereen op de hoogte is hiervan. Om te monitoren wordt gebruik gemaakt van kindgesprekken, sociogrammen en observatielijsten. Ook wordt elk jaar bij de kinderen van groep 6 tot en met 8 de lijst van Beekveld en Terpstra gebruikt om de veiligheidsbeleving en het welbevinden te meten. Bij de coördinator sociale veiligheid kunnen kinderen en ouders terecht om pestproblematiek aan te geven. In de aanpak van 'goed van start' heeft de relatie tussen leerkracht en leerlingen ook een aandeel.

Werken aan sociaal emotionele ontwikkeling

Goed van Start

Samen met de leerlingen wordt in het begin van het schooljaar de toon gezet voor een fijn en positief leerklimaat. We betrekken de leerlingen actief bij zaken die ook hen aangaan. Dit heeft een enorme impact. Leerlingen betrekken bij het opstellen en handhaven van regels voor hun groep zorgt ervoor dat leerlingen voelen dat hun mening ertoe doet. Het effect is betrokkenheid en het nemen van verantwoordelijkheid voor datgene wat samen is afgesproken.

Goed van Start gaat over:

- Persoonlijke relaties opbouwen
- Stimulering van teamvorming, willen en kunnen samenwerken
- Optimaliseren van de sfeer in de groep
- Klassenmanagement staat centraal
- De inrichting en indeling van de klas

Deze punten worden in klassenvergaderingen met de leerlingen besproken volgens onderstaande stappen:

1. Wat gaat er goed in onze groep?
2. Regels afspreken om de gang van zaken goed te laten verlopen.
3. Hoe gaan we met elkaar om?
4. Contract opstellen
5. Consequenties afspreken.

Programma Alternatieve Denkstrategieën: PAD

Tijdens deze lessen sociaal emotionele vorming wordt gewerkt aan het herkennen van en omgaan met gevoelens.

Deze methode richt zich op de volgende vaardigheden:

- Je inleven in de ander
- Je gedrag onder controle houden
- Zelfstandig en op een effectieve manier problemen in de sociale omgang oplossen, rekening houdend met de ander.

De terugkerende thema's in de methode zijn zelfbeeld, zelfcontrole, gevoelens en probleem oplossen.

Onderdeel van deze methode is het werken met een PAD-kindje. Deze leerling mag de leerkracht helpen en bijvoorbeeld naast de leerkracht zitten in de kring. Voor deze leerling wordt een complimentenlijst ingevuld. Deze wordt opgehangen in de klas.

In bijlage 8.1 vindt u de jaarplanning voor de PAD-lessen.

Lentekriebels

Het lespakket Relaties & Seksualiteit van de GGD biedt leerkrachten van groep 1 tot en met groep 8 een goede basis voor het geven van relationele en seksuele vorming. Elk katern bevat lessuggesties over verschillende onderwerpen die te maken hebben met relaties en seksualiteit, aansluitend bij de belevingswereld van kinderen van verschillende leeftijden.

Het lespakket bestaat uit vier leskaternen: groep 1 & 2, groep 3 & 4, groep 5 & 6 en groep 7 & 8. In elk leskatern wordt op een leeftijdsadequate manier invulling gegeven aan vier hoofdthema's:

- Lichamelijke ontwikkeling en zelfbeeld
- Voortplanting en gezinsvorming
- Sociale en emotionele ontwikkeling
- Seksuele weerbaarheid

Zo wordt in de onderbouw aandacht besteed aan verschillen tussen jongens en meisjes en aan de vraag hoe een baby in de buik groeit. In de middenbouw gaat het om een eigen lichaamsbeeld, vriendschap, voortplanting en zwangerschap en de bewustwording van eigen en andermans grenzen. In de bovenbouw is er ook aandacht voor de puberteit, veilig vrijen en grenzen. Het lespakket houdt rekening met verschillende culturen en religies en heeft aandacht voor uiteenlopende leefvormen. Lentekriebels worden ieder schooljaar ingeroosterd volgens de planning die in bijlage 8.1 te vinden is.

Individuele programma's; Kids' skills en Alles kidzzz

Voor leerlingen waarvoor een handelingsplan voor sociaal emotionele ontwikkeling wordt opgesteld, kan gebruik gemaakt worden van onderstaande materialen:

- Kids' skills (Furman, 2003): in 15 stappen wordt een probleem vertaald naar een vaardigheid die de leerling aanleert.
- Alles kidzzz is een training voor kinderen vanaf 9 jaar die in een neerwaartse spiraal terechtgekomen zijn. Het doel van de training is de ontstane negatieve spiraal te doorbreken en positieve momenten te benoemen. Het kind wordt aangesproken op zijn/haar competenties in plaats van zijn/haar tekorten.

Bij individuele programma's is ouderbetrokkenheid erg belangrijk. De leerkracht of begeleider overlegt met de ouders wat er van hen wordt verwacht.

Extra materialen

Deze materialen kunnen door de leerkracht worden ingezet tijdens de lessen sociaal-emotionele ontwikkeling:

- Een doos vol gevoelens
- In de put – uit de put
- Beertje anders, dvd.
- Spring-kikker-spring spel over gevoelens
- Stop-denk-doe spel over omgaan met conflicten
- Kikker be cool, goede manieren spel
- Kwaliteitenspel
- De coole kikker kwartetspel

- Wat je pest ben je zelf.
- Pestschrift; werkschrift voor bovenbouwleerlingen.
- Pest-dvd
- Pestkwartet
- Bouw een muurtje over pesten

Niveau 2: Secundair niveau, aanpak voor sommigen, afgestemd op onderwijsbehoeften

Kinderen die moeite hebben op sociaal emotioneel gebied, worden in de groepsbespreking gesignaleerd. Met behulp van de aanpak van WIN-WIN zal bekeken worden of de aanpak op groepsniveau of individueel niveau moet worden aangepakt. Samen met IB en waar nodig directie of MT worden aanpak en afspraken vastgelegd.

Niveau 3: Tertiair niveau, aanpak voor enkelen, specifieke onderwijsbehoeften

Hier gaat het om de speciale zorgleerlingen. Zij worden vaak al in de HGW of HGPD besproken of hebben een onderwijsarrangement. Zij zullen altijd een aparte aanpak nodig hebben. Het is zinvol om dit ook naar alle kinderen bespreekbaar te maken dat dit zo is.

3.2 Curatieve aanpak

In deze paragraaf staat de curatieve aanpak van de Holtkampschool centraal. Het gaat hierbij om de maatregelen die onze school neemt om pestincidenten op te lossen en de rol die de ouders op dat moment spelen.

Kinderen, ouders en leerkrachten kunnen bij de coördinator sociale veiligheid signalen van pesten aangeven. De coördinator zorgt dat de signalen bij elkaar komen en brengt de pestsituatie in beeld. Daarna bespreekt hij of zij de situatie met het MT of de kwaliteitsgroep sociale veiligheid.

Als het gaat om ongewenst gedrag bedoelen wij elk gedrag dat het onderwijsproces of het leerproces verstoort. Er is een negatieve beïnvloeding van de effectieve leertijd of een negatieve beïnvloeding van het leerrendement. Als dit zo is, zal de betreffende leerkracht dit bespreken met de coördinator sociale veiligheid. De situatie wordt in kaart gebracht en er wordt gekeken om welk type ordeverstoring het gaat (WIN-WIN). Als het gaat om een bepaald type ordeverstoring kan het zijn dat de aanpak op groepsniveau versterkt gaat worden. Gaat het om een leerling met een bepaalde behoefte achter het gedrag, dan wordt er een individuele aanpak opgezet.

3.2.1 Welke stappen worden er gezet als er gepest wordt?

In deze sub paragraaf worden de stappen beschreven die wij volgen vanaf het begin van het signaleren van pesten. De stappen zijn weergegeven in onderstaand schema. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de onderbouw (groep 1 tot en met 4) en de bovenbouw (groep 5 tot en met 8).

Curatieve aanpak onderbouw:

Meestal is in de onderbouw nog niet echt sprake van pestproblematiek, maar mochten hier wel duidelijke signalen zijn, dan zal de voorkeur hier liggen bij een groepsaanpak. Het programma van 'goed van start' is zinvol om van voor af aan te gaan gebruiken.

Op individueel gebied kan Kidzz skills ingezet worden. Ook is er dit jaar een stagiaire orthopedagogiek die groepslessen gaat geven rondom sociaal emotionele problematiek. Denk aan bijvoorbeeld rots en water.

Curatieve aanpak bovenbouw:

Als er duidelijke signalen zijn van pesten, zal de zeven stappen aanpak van Zand Erover gebruikt worden. 'Zand erover' probeert de cirkel van schuld en vergelding te doorbreken, probeert de empathie te vergroten en de klemtoon ligt op het oplossend karakter.

Uitgangspunten zijn:

- Pesten is normaal, maar niet wenselijk
- Pesten is een groepsprobleem(systemedenken)
- Het gaat niet over schuld, maar over empathie en verantwoordelijkheid nemen voor elkaar
- Gevoelens staan centraal, niet de feiten
- Klemtoon op oplossend karakter
- Geen straf
- Open staan voor ideeën van leerlingen
- Activeren van leerlingen

3.2.4 Inlichten ouders

Mocht een pestprobleem zich voordoen, op welk punt worden de ouders dan ingelicht? En op welke manier vindt dit plaats? In deze sub-paragraaf wordt hier antwoord op gegeven.

In elke groep wordt de consequentieladder gebruikt. Als je knijper op 'belletje naar huis' staat op het einde van de dag, dan belt de leerkracht naar de betreffende ouders om door te geven wat er die dag is gebeurd.

Als er sprake is van storend gedrag door een leerling en dit wordt besproken met de IB-er of coördinator sociale veiligheid, dan moeten ouders hiervan altijd op de hoogte zijn. De leerkracht zorgt dat dit gebeurt.

Als de aanpak van 'zand erover' gebruikt wordt, zullen de ouders van het slachtoffer altijd toestemming moeten geven, dus op de hoogte zijn. Ook het slachtoffer moet toestemming geven om de aanpak te gaan gebruiken. De kinderen die in de steungroep komen, worden met een bepaalde reden gekozen, maar ouders hoeven hier niet specifiek van op de hoogte te zijn. Wel zullen alle ouders van de school geïnformeerd zijn over het feit dat we als school deze aanpak gebruiken. Het is dus altijd mogelijk dat een kind in de steungroep betrokken zal worden.

3.2.5 Wat doet de school als de curatieve aanpak niet werkt?

Het kan voorkomen dat, ondanks dat de curatieve aanpak herhaaldelijk is toegepast, het pesten blijft bestaan. Vaak is er dan iets anders met het kind aan de hand. Mocht dit voorkomen, dan neemt de Holtkampschool de volgende stappen.

Als de aanpak van 'Zand erover' niet heeft gewerkt, dan kan overwogen worden om de aanpak nogmaals in te zetten. Mocht het pesten dan nog niet gestopt zijn, dan krijgt de pester een individuele aanpak. Zie hieronder.

Schorsing en verwijdering

'In geval van ernstige verstoring van de rust of veiligheid op school en/of als de schoolregels bij herhaling worden overtreden, kan een leerling, als na herhaalde waarschuwing geen verbetering in het gedrag optreedt, wegens wangedrag van school worden verwijderd. Dit kan ook als er niet langer respectvol met de identiteit van onze school wordt omgegaan.

Over het toelaten, verwijderen en schorsen van leerlingen beslist het bestuur. De groepsleerkracht, de directie en de ouders/verzorgers moeten worden gehoord.

Bij verwijdering van school moet het bestuur ervoor zorgen dat een andere school bereid is de betreffende leerling toe te laten.

Als er sprake is van ernstig ongewenst of agressief gedrag door een leerling, waarbij psychisch en of lichamelijk letsel aan derden is toegebracht, ondernemen wij de onderstaande stappen die kunnen leiden tot schorsing en mogelijk verwijdering.

Er worden 3 vormen van maatregelen genomen:

- 1.) time-out
- 2.) schorsing
- 3.) verwijdering

Time-out

Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd.
- Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht (zie noot 1).
- De time-out maatregel kan eenmaal worden verlengd met één dag. Daarna kan de leerling worden geschorst voor maximaal één week. In beide gevallen dient de school vooraf of – indien dat niet mogelijk is – zo spoedig mogelijk na het effectueren van de maatregel contact op te nemen met de ouders.
- De ouders/verzorgers worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij is de groepsleerkracht en een lid van de directie van de school aanwezig.
- Van het incident en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen. (zie noot 2)
- De time-out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door de directie van de school.
- De time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag.

Schorsing

Pas bij een volgend ernstig incident, of in het afzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, kan worden overgegaan tot een formele schorsing.

De wettelijke regeling is hierbij van toepassing. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Het bevoegd gezag van de school wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.
- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden (zie noot 3).
- De schorsing bedraagt maximaal drie weken en kan hooguit twee maal worden verlengd (zie noot 4).

- De betrokken ouders/verzorgers worden door de directie uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders/verzorgers voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan:
 - het bevoegd gezag;
 - de ambtenaar leerplichtzaken;
 - de inspectie van het onderwijs.
- Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van de school.

Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het beroep.

Verwijdering

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering.

De wettelijke regeling is hierbij van toepassing. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag.
- Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken leerkracht en de directie te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouders ter kennis worden gesteld en door de ouders voor gezien wordt getekend.
- Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar:
 - de ambtenaar leerplichtzaken;
 - de Onderwijsinspectie
- Het bevoegd gezag informeert de ouders schriftelijk en met redenen over het voornemen tot verwijdering, waarbij de ouders gewezen wordt op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift.
- De ouders krijgen de mogelijkheid binnen zes weken een bezwaarschrift in te dienen.
- Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift.
- Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift.
- Een besluit tot verwijdering is pas mogelijk nadat een andere basisschool of een andere school voor speciaal onderwijs is gevonden om de leerling op te nemen of dat aantoonbaar is dat het bevoegd gezag, gedurende acht weken, er alles aan heeft gedaan om de leerling elders geplaatst te krijgen.
- Als de Wet passend onderwijs met ingang van 1 augustus 2014 is ingevoerd mag een school nog steeds een leerling verwijderen. Echter, als het een leerling betreft met extra ondersteuningsbehoefte geldt de zorgplicht, en is de school verantwoordelijk voor een nieuwe plek. De bestuurder zoekt, in samenspraak met de ouders, een alternatieve passende school.

Noot 1: Als veiligheid voorop staat, en dat zal regelmatig het geval zijn, moet de time-out niet afhankelijk gesteld worden van het contact met ouders. De vraag blijft dan staan wat er moet gebeuren als de ouders niet te bereiken zijn. Eventueel is het verwijderen uit de klas en opvang elders nog een oplossing?

Noot 2: De time-out is geen officieel instrument, maar kan niettemin bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school: het is principieel geen strafmaatregel maar een ordemaatregel in het belang van de school; daarom geen aantekening van de time-out maar van het incident in het dossier van de leerling.

Noot 3: Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen (denk aan cito-entree of eindtoetsen) wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bijvoorbeeld het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets. Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren.

Noot 4: Wezenlijk is dat de schorsing aan een maximum termijn gebonden is; zij mag geen verkapte verwijdering worden; de termijn is zo gekozen dat in het ernstigste geval de school voldoende tijd ter beschikking heeft om een eventuele verwijderingsbeslissing op zorgvuldige wijze voor te bereiden.

4. Organisatie

Dit hoofdstuk heeft betrekking op de organisatie van de Holtkampschool. Er wordt een overzicht gegeven van de anti-pestcoördinatoren en de externe hulp die de school kan inschakelen. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven van de (verplichte) scholing.

4.1 Contactpersonen

In deze paragraaf worden de anti-pestcoördinatoren beschreven en de instanties die ingeschakeld kunnen worden bij pestproblemen.

Op de Holtkampschool is Liesbet Bode de coördinator sociale veiligheid.

Danielle van Loenhout en Jack van Jole zijn de vertrouwenspersonen.

Orthopedagoog van stichting Prisma, Cecile de Theije, kan altijd ingeschakeld worden voor advies.

Het RPCZ (Lambert Pennings) of Indigo kan ingeschakeld worden als een bepaalde groep meer zorg nodig heeft dan wij kunnen bieden. Zij kunnen met hun specialisme de leerkracht aansturen met het aanbod.

4.2 Training

Deze paragraaf staat in het teken van de trainingen die de leerkrachten van de Holtkampschool volgen om nieuwe inzichten en vaardigheden op te doen.

In 2016-2017 zijn alle leerkrachten opnieuw bijgeschoold over PAD.

Liesbet Bode heeft in 2017-2018 de opleiding coördinator sociale veiligheid gedaan.

2 individuele leerkrachten hebben begeleiding gehad van Lambert Pennings (gedragsspecialist RPCZ).

Er is een kwaliteitsgroep sociale veiligheid die zich blijft verdiepen in het landelijk beleid rondom sociale veiligheid.